

עיון במזמור ל"ו

תהילים מזמור ל"ו

	א	לְמַנְצַח לְעַבְד ה' לְדָוִד:
	ב	נָאֵם פֶּשַׁע לְרָשָׁע בְּקִרְב לְבִי אֵין פֶּחַד אֱלֹהִים לְנַגֵּד עֵינָיו.
ח	ג	כִּי הִחְלִיק אֱלֹו בְּעֵינָיו לְמַצָּא עֹונו לְשָׁנָא.
ט	ד	דַּבְרֵי פִו אָנוּ וּמְרָמָה, חַדַּל לְהַשְׁכִּיל לְהִיטִיב.
י	ה	אָנוּ יַחְשָׁב עַל מִשְׁפָּבו תִּנְצַב עַל דְּרָךְ לֹא טוֹב, רַע לֹא יִמָּאֵס.
יא	ו	ה' בְּהַשְׁמִים חֲסָדָךְ אֲמוֹנָתְךָ עַד שְׁחָקִים.
יב	ז	צַדִּיקְךָ כְּהַרְכִי אֵל מִשְׁפָּטְךָ תְּהוֹם רַבָּה, אָדָם וּבְהִמָּה תוֹשִׁיעַ ה'.
	ח	מִה יִקָּר חֲסָדָךְ, אֱלֹהִים וּבְנֵי אָדָם בְּצַל כְּנָפֶיךָ יַחְסִיוּ.
	ט	יְרוּנוּ מִדְּשׁוֹ בֵיתְךָ וּנְחַל עֲדָנֶיךָ תִּשְׁקָם.
	י	כִּי עָמַךְ מִקּוֹר חַיִּים בְּאוֹרֶךְ נִרְאָה אוֹר.
	יא	מִשְׁךָ חֲסָדָךְ לִידְעִיךָ וְצַדִּיקְךָ לְיִשְׁרֵי לֵב.
	יב	אֵל תְּבוֹאֲנֵי כָּגֹל גְּאֹנָה וְיַד רְשָׁעִים אֵל תִּגְדָּנֵי.
	יג	שָׁם נִפְלוּ פְעָלֵי אָנוּ דַּחוּ, וְלֹא יִכְלוּ קוֹם.

אבן עזרא בפירושו הארוך לעשרת הדיברות

אנשים רבים יתמהו על זאת המצוה, איך יהיה אדם שלא יחמוד דבר יפה בלבו, כל מה שהוא נחמד למראה עיניו?
ועתה אתן לך משל: דע כי איש כפרי שיש לו דעת נכונה, והוא ראה בת מלך שהיא יפה, לא יחמוד אותה בלבו שישכוב עמה, כי ידע כי זה לא יתכן.
ואל תחשוב זה הכפרי שהוא כאחד מן המשוגעים, שיתאוהו שיהיו לו כנפיים לעוף השמים, ולא יתכן להיות, כאשר אין אדם מתאוהו לשכב עם אמו אעפ"י שהיא יפה, כי הרגילותו מנעוריו לדעת שהיא אסורה לו. ככה כל משכיל צריך שידע כי אשה יפה או ממון לא ימצאנו אדם בעבור חכמתו ודעתו, רק כאשר חלק לו ה'... ואחר שידע שאשת רעהו אסרה השם לו, יותר היא נשגבה בעיניו מבת המלך בלב הכפרי, על כן ישמח בחלקו ולא ישים אל לבו לחמוד ולהתאוות דבר שאינו שלו...

ר' יעקב מקלנבורג בפירושו "הכתב והקבלה"

וְיָרָא לִי שֶׁאֲחֵר שְׁצִיּוּהָ ה' אוֹתָנוּ עַל אֲהַבְתוּ בְּאוֹמְרוֹ: "וְאֲהַבְתָּ אֶת ה' אֱלֹהֶיךָ בְּכָל לִבְבְּךָ", מִה יִהְיֶה מִקְרָא חֲסֵד אִם יִהְיֶה כְּתוּב: "וְאֲהַבְתָּ אֶת ה' בְּלִבְבְּךָ"? וְמִה רְצוֹנוּ לומר בְּמִלָּה "כָּל"? אֵלֵּא הַכוּוֹנָה שִׁיְהִי לְבַךְ מֵלֵא בְּאֲהַבְתָּ ה', וְלֹא יִהְיֶה בּוֹ גַם אֲהַבְתָּ ה' וְגַם אֲהַבָה זֵרָה.
וְהִנֵּה כָּל אִישׁ מִקִּיִּים זֹאת הַמְצוּה בְּשִׁלְמוֹתָהּ, אַחַר שֶׁחִשְׁקָה נַפְשׁוֹ לְהִתְעַנֵּג עַל ה' וְכִלְתָּה נַפְשׁוֹ לְדַבְּקָה בּוֹ בְּאֲהַבָה רַבָּה, וְגַם עֲרִבּוֹת רַבָּה וּמִתִּיקוֹת נִפְלְאוֹת יִמְצָא בָּהּ... הִרְיָהוּ כְּכּוֹס מֵלֵא עַל גְּדוּתָיו שֶׁאֵין יְכוּלִים לְהוֹסִיף עֲלָיו מְאוּמָה, וְאִי אִפְשָׁר לוֹ לְחַמּוֹד הַדָּבָר הַאֲסוּר כָּלֵל, אַחַר שֶׁלְבוֹ מֵלֵא תְּמִיד אֲהַבְתָּ ה' בְּשִׂמְחָה רַבָּה.

הרא"ה קוק במאמר הדור

מוסר הורים ומורים אינו מטיל על הדור הזה כל פחד. הצרות והתלאות הנוראות עשוהו נוקשה ועז, עד שכל בלהות ופחדים לא יזעזעוהו...
דור כזה לא יוכל לשוב מיראה אבל מאוד מוכשר הוא לשוב מאהבה שיראת הרוממות תתחבר עמה...

במדבר פרק ט"ו

לו	וַיֹּאמֶר ה' אֶל מֹשֶׁה לֵאמֹר:
לח	דַּבֵּר אֶל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל, וְאָמַרְתָּ אֲלֵהֶם: וַעֲשׂוּ לָהֶם צִיצִית עַל כַּנְּפֵי בְּגָדֵיהֶם לְדֵרוֹתָם, וְנָתַנּוּ עַל צִיצִית הַכַּנָּף פֶּתִיל תְּכֵלֶת.
לט	וְהָיָה לָכֶם לְצִיצִית וּרְאִיתֶם אֹתוֹ וּזְכַרְתֶּם אֶת כָּל מִצְוֹת ה' וַעֲשִׂיתֶם אֹתָם, וְלֹא תִתּוּרוּ אַחֲרַי לְבַבְכֶם וְאַחֲרַי עֵינֵיכֶם אֲשֶׁר אֲתֶם זֹנִים אַחֲרֵיהֶם.
מ	לִמְעַן תִּזְכְּרוּ וַעֲשִׂיתֶם אֶת כָּל מִצְוֹתַי, וְהֵייתֶם קְדוֹשִׁים לֵאלֹהֵיכֶם.
מא	אֲנִי ה' אֱלֹהֵיכֶם אֲשֶׁר הוֹצֵאתִי אֶתְכֶם מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם לִהְיוֹת לָכֶם לֵאלֹהִים אֲנִי ה' אֱלֹהֵיכֶם.

רשב"ם

(לח-לט) **ציצית**, כמו בציצת ראשי (יחזקאל ח ג). קבוצת פתילים תלוין כשער הראש. והיה לכם לציצית, [פתיל] הציצית הזה יהיה לכם לראייה שתראו אותו. כמו מציץ מן החרכים (שה"ש ב ט). וכן מצאתי בסיפרי. **פתיל תכלת**, פירושו רבותינו לפי שהתכלת דומה לים וים דומה לרקיע ורקיע לכסא הכבוד.

רש"י

(לח) **ועשו להם ציצת**, על שם הפתילים התלויים בה, כמו: ויקחני בציצת ראשי (יחזקאל ח ג). דבר אחר: **ציצת** על שם וראיתם אותו (פסוק לט), כמו: מציץ מן החרכים (שה"ש ב ט). **תכלת**, צבע ירוק של חלזון.

מסכת מנחות מ"ד ע"ב

אמר ר' מאיר:
מה נשתנה תכלת מכל מיני צבעונין?
מפני שהתכלת דומה לים, וים דומה לרקיע,
ורקיע דומה לכסא הכבוד שנאמר בו:
"ותחת רגליו כמעשה לבנת הספיר, וכעצם השמים לטהר" (שמות כ"ד, י').